

Artur Cmoch

Problematyczna zamiana akcji na certyfikaty inwestycyjne

Od dłuższego czasu pomiędzy podatnikami oraz organami podatkowymi trwa spór w zakresie podatkowych skutków opłacenia certyfikatów inwestycyjnych emitowanych przez fundusze inwestycyjne przez przeniesienie własności udziałów oraz akcji w spółkach kapitałowych.

Jedną z możliwości opłacenia certyfikatów inwestycyjnych jest przeniesienie własności papierów wartościowych, w tym udziałów oraz akcji w spółkach kapitałowych. Przepisy z zakresu podatków dochodowych nie odnoszą się wprost do podatkowych skutków tego rodzaju zdarzenia. W ocenie podatników opłacenie certyfikatów przez przeniesienie na rzecz funduszu papierów wartościowych nie podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym. Natomiast zdaniem organów podatkowych w opisanej sytuacji dochodzi do zbycia wnoszonych udziałów lub akcji, które to zbycie opodatkowane jest na zasadach analogicznych do umowy sprzedaży. Dodam, że omawiana problematyka nie doczekała się spójnej linii orzeczniczej sądów administracyjnych. Kto ma rację?

Podatnicy, gdyż sposób kwalifikacji podatkowych skutków objęcia certyfikatów inwestycyjnych za udziały lub akcje można porównać do wnoszenia wkładów niepieniężnych do spółek kapitałowych. Zgodnie z przepisami ustaw z zakresu podatku dochodowego przychód stanowi nominalna wartość udziałów (akcji) w spółce kapitałowej objętych w zamian za wkład niepieniężny (inaczej aport) w innej postaci niż przedsiębiorstwo lub jego zorganizowana część. Przepisy ustaw podatkowych precyzują zatem zasady określania przychodu, a także spo-

sób określania kosztu uzyskania przychodów w przypadku zbycia udziałów lub akcji objętych w zamian za wkład niepieniężny.

Przypomnę, że przed wprowadzeniem przepisów regulujących wnoszenie wkładów rzeczowych powszechnie uważano, że aport do spółki kapitałowej nie podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym. Opodatkowanie tego rodzaju zdarzeń stało się możliwe dopiero po wprowadzeniu do ustaw odpowiednich przepisów.

Powstaje pytanie, dlaczego przepisy podatkowe nie przewidują analogicznych rozwiązań, gdy chodzi o wnoszenie udziałów oraz akcji w zamian za opłacenie certyfikatów inwestycyjnych. Odpowiedź może być tylko jedna – zamiarem ustawodawcy nie było opodatkowanie tego rodzaju zdarzenia i dlatego w ustawach regulujących podatki dochodowe brak jest przepisów odnoszących się do tego typu transakcji. Gdyby celem ustawodawcy było opodatkowanie zamiany udziałów lub akcji w zamian za certyfikaty, odpowiednie regulacje dotyczące skutków tego zdarzenia zostałyby zawarte wprost w ustawach podatkowych, tak jak ma to miejsce w przypadku wkładów niepieniężnych wnoszonych do spółek kapitałowych.

Jedną z fundamentalnych zasad systemu podatkowego, wyrażoną w konstytucji, jest zasada, zgodnie z którą zakres przedmiotu opodatkowania musi być precyzyjnie określony w ustawie podatkowej, a interpretacja jej przepisów nie może być rozszerzająca. Podkreśla się również, że przez analogię nie można tworzyć nowych stanów faktycznych podlegających opodatkowaniu, gdyż jest to obszar wolny od opodatkowania, znajdujący się na zewnątrz ram określonych przez ustawę. To, że ustawodawca nie objął ustawowym obowiązkiem opodatkowania danego stanu faktycznego, niezależnie od tego, czy jest to zamierzone, czy też wynika z błędu legislacyjnego, stanowi obszar wolny od opodatkowania, nie zaś lukę **prawną** podlegającą wypełnieniu w drodze analogii. W szczególności wykluczona jest wykładnia rozszerzająca bądź analogia na niekorzyść podatnika. **EM**

Artur Cmoch, doradca podatkowy, wspólnik w **Kancelarii Grynhoff** Woźny Wspólnicy